

Kada radimo *party* za ekipu

U žargonu mladih već se najmanje desetak godina, a možda i više, pojavljuju riječi poput *partijati*, *partijana*, *partijanje* i *partijaner*. One su nastale prema engleskoj riječi *party*, koja se u hrvatskome jeziku nije prilagodila u liku *parti*, ali izvedenice od toga slabo potvrđenoga lika, kao što vidimo, ipak postoje. Engleska riječ *party* ima nekoliko značenja. Ona, dakle, znači ‘zabava’, zatim ‘politička stranka’, ali ima i značenje ‘sudionik sudskoga ili upravnoga postupka, stranka’. Premda bi svakako bilo najugodnije prepustiti se zabavi, u ovome ćemo se napisu ipak usredotočiti na suodnos riječi *stranka* i *strana*, a zatim i *stranica*.

Riječ *stranka* možemo definirati ovako: 1. *pol.* organizacija koja okuplja ljude sličnih uvjerenja i ciljeva oko zajedničkoga političkog programa, 2. osoba koja se obraća kojoj ustanovi ili službi s kakvom molbom ili zahtjevom, a riječ *strana*: 1. jedna od površina koja omeđuje koje tijelo, 2. dio zemaljskoga prostora koji se određuje prema Suncu i 3. rodbinska grana. U značenju ‘jedna od dviju ili više fizičkih ili pravnih osoba u pravnome poslu ili u sudskome postupku’ upotrebljava se i riječ *stranka* i riječ *strana*. Razmotrimo li, nadalje, pridjeve *dvostrani* i *dvostranački* ili *višestrani* i *višestranački*, lako ćemo uočiti da se njihova značenja jasno razlikuju. Pridjevi sa sastavnicom *-strani* znače ‘koji uključuje dvije strane / više strana’, a pridjevi sa sastavnicom *-stranački* – ‘koji uključuje dvije stranke / više stranaka’. Stoga se govori o *dvostranačkome/višestranačkome političkom sustavu* (ti su pridjevi izvedeni od riječi *stranka*), ali uvijek i samo o *dvostranim/višestranim ugovorima* (ti su pridjevi izvedeni od riječi *strana*). Upravo na temelju pridjeva može se zaključiti da u značenju ‘jedna od dviju ili više fizičkih ili pravnih osoba u pravnome poslu ili u sudskome postupku’ prednost treba dati imenici *strana* pred imenicom *stranka* jer se tako ostvaruje sustavan odnos (*ugovorna*) *strana / strana u sporu – dvostrani/višestrani ugovor*. U knjizi *Jezični savjeti* Lane Hudeček, Milice Mihaljević i Luke Vukojevića (2010. IHJJ. Zagreb.) dan je opsežan savjet o tome je li pravilno govoriti o *ugovornim stranama* ili *ugovornim strankama*, iz kojega navodimo zaključnu preporuku: „Dakle, kao administrativnomu i pravnomu nazivu jasnu normativnu prednost treba dati nazivu *strana* te govoriti o *uključenim stranama*, *ugovornim stranama*, *stranama ugovora*, *sukobljenim stranama*, *stranama u sukobu* itd. kao što se govori o *dvostranim sporazumima*, *višestranim pregovorima* itd.” (nav. dj., str. 87).

Usto, iznimno je bitno znati i značenja frazema sa sastavnicom *strana*: *biti na čijoj strani* znači ‘prihvaćati čije stavove, podupirati koga’, a *slaba strana* znači ‘negativna osobina, mana, nedostatak’. Dakako, izrazi *biti u čijoj stranci* i *slaba stranka* imaju drukčija značenja od značenja prethodno navedenih frazema. *Biti u čijoj stranci* znači ‘biti članom

koje političke organizacije i prihvaćati njezin program', a *slaba stranka* znači 'politička organizacija maloga društvenog utjecaja i neznatne glasačke potpore'.

Spomenimo i to da se pri prevodenju s engleskoga ili njemačkoga jezika, u kojima su pasivne konstrukcije češće nego u hrvatskome jeziku, nerijetko upotrebljava sveza *od strane*. Općenito uporabu te sveze treba izbjegavati:

nepreporučeno	preporučeno
<i>Stigla nam je čestitka od strane Vlade Republike Hrvatske.</i>	<i>Stigla nam je čestitka Vlade Republike Hrvatske. ili Vlada Republike Hrvatske uputila nam je čestitku.</i>
<i>Ugovor je potpisan od strane sindikata.</i>	<i>Sindikati su potpisali ugovor.</i>
<i>Rezultati istraživanja ovjereni su od strane neovisnoga izvora.</i>	<i>Rezultate istraživanja ovjerio je neovisni izvor.</i>
<i>Dodjela financijske potpore od strane županije (novinski naslov)</i>	<i>Dodjela županijske financijske potpore ili Županija dodjeljuje financijsku potporu</i>

Na kraju, u priču o stranama i strankama uplela se i stranica. Naizgled nevjerojatno, ali ipak... U *Školskome rječniku hrvatskoga jezika* (2012. IHJJ – ŠK. Zagreb.) riječ *stranica* definirana je ovako: 1. jedna od dviju površina lista papira, 2. ravna ploha kakva predmeta te, u matematičkome smislu, 3. a. dužina koja spaja dva susjedna vrha kojega geometrijskog lika u ravnini i 3. b. lik koji pripada tijelu, leži u ravnini i ima svojstvo da tijelo leži s jedne strane te ravnine. U prvome se značenju ta riječ nerijetko zamjenjuje riječju *strana*, što je pogrešno:

pogrešno	pravilno
Pogledaj sljedeću stranu u udžbeniku!	Pogledaj sljedeću stranicu u udžbeniku!
Kad pročitaš prvih dvjesto strana, sve će ti biti jasnije.	Kad pročitaš prvih dvjesto stranica, sve će ti biti jasnije.
Na naslovnoj strani ne smije biti pogrešaka.	Na naslovnoj stranici ne smije biti pogrešaka.

I dok je izvornim govornicima hrvatskoga jezika donekle jednostavno prihvatiti i primijeniti ove kratke napomene o riječima *strana*, *stranka* i *stranica*, nije zgorega zamisliti se na trenutak nad strancima koji uče hrvatski, a pred očima im promiču sve te slične riječi koje imaju sva ta različita značenja: *stran*, *strana*, *stranac*, *stranački*, *strančariti*, *strančica*, *stranica*, *straničnik*, *stranka*, *strankinja*... Nije li to za njih ipak prava zabava?!